

2025/208

31.1.2025

DECYZJA RADY (WPZiB) 2025/208

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie wsparcia projektu dotyczącego propagowania skutecznych kontroli wywozu broni

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii, zatytułowana „Wspólna wizja, wspólne działania: silniejsza Europa” i opublikowana w czerwcu 2016 r., potwierdza poparcie Unii dla upowszechniania, pełnego wdrożenia i egzekwowania wielostronnych traktatów i systemów dotyczących rozbrojenia, nieprolifracji i kontroli zbrojeń.
- (2) W dniu 19 listopada 2018 r. Rada przyjęła strategię UE na rzecz zwalczania nielegalnej broni palnej, broni strzeleckiej i lekkiej oraz amunicji do tych rodzajów broni, zatytułowaną „Zabezpieczanie broni, ochrona obywateli”. W strategii tej stwierdza się między innymi, że Unia nadal będzie propagować odpowiedzialną i skuteczną kontrolę wywozu broni oraz wspierać upowszechnianie i wdrażanie Traktatu o handlu bronią.
- (3) Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB ⁽¹⁾ ustanawia osiem kryteriów, zgodnie z którymi należy oceniać wnioski dotyczące wywozu broni konwencjonalnej. Do tego wspólnego stanowiska przyłączyło się szereg państw trzecich.
- (4) Wspólne stanowisko 2008/944/WPZiB stanowi, że państwa członkowskie mają dokładać wszelkich starań w celu zachęcenia innych państw dokonujących wywozu technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego do stosowania kryteriów określonych w tym wspólnym stanowisku.
- (5) Od 2008 r. Unia rozwija działania w zakresie propagowania skutecznych i przejrzystych kontroli wywozu broni w następstwie wspólnego działania Rady 2008/230/WPZiB ⁽²⁾ oraz decyzji Rady 2009/1012/WPZiB ⁽³⁾, 2012/711/WPZiB ⁽⁴⁾, (WPZiB) 2015/2309 ⁽⁵⁾, (WPZiB) 2018/101 ⁽⁶⁾, (WPZiB) 2020/1464 ⁽⁷⁾ i (WPZiB) 2023/2539 ⁽⁸⁾. Prowadzone działania wspierały w szczególności dalsze zacieśnianie współpracy regionalnej oraz zwiększanie przejrzystości i odpowiedzialności zgodnie z zasadami i kryteriami oceny ryzyka określonymi we wspólnym stanowisku 2008/944/WPZiB. Działania te dotyczyły państw trzecich znajdujących się we wschodnim i południowym sąsiedztwie Unii, państw trzecich w Azji Środkowej oraz Mongolii.
- (6) Szereg krajów kandydujących do Unii otrzymało wsparcie w ramach działań Unii propagujących skuteczne i przejrzyste kontrole wywozu broni. W przyszłości takie działania powinny mieć na celu wspieranie aspiracji tych krajów do przystąpienia do Unii oraz – jeszcze przed przystąpieniem – ich partnerstwo z Unią i jej państwami członkowskimi w odniesieniu do kontroli wywozu broni.

⁽¹⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

⁽²⁾ Wspólne działanie Rady 2008/230/WPZiB z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie wspierania działań UE mających na celu propagowanie wśród państw trzecich kontroli wywozu uzbrojenia oraz zasad i kryteriów kodeksu postępowania UE w sprawie wywozu uzbrojenia (Dz.U. L 75 z 18.3.2008, s. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/230/oj).

⁽³⁾ Decyzja Rady 2009/1012/WPZiB z dnia 22 grudnia 2009 r. w sprawie wspierania działań UE mających na celu propagowanie wśród państw trzecich kontroli wywozu uzbrojenia oraz zasad i kryteriów wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (Dz.U. L 348 z 29.12.2009, s. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2009/1012/oj>).

⁽⁴⁾ Decyzja Rady 2012/711/WPZiB z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie wsparcia dla działań Unii mających na celu propagowanie wśród państw trzecich kontroli wywozu uzbrojenia oraz zasad i kryteriów wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (Dz.U. L 321 z 20.11.2012, s. 62, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/711/oj>).

⁽⁵⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2015/2309 z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie propagowania skutecznych kontroli wywozu broni (Dz.U. L 326 z 11.12.2015, s. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/2309/oj>).

⁽⁶⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2018/101 z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie propagowania skutecznych kontroli wywozu broni (Dz.U. L 17 z 23.1.2018, s. 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2018/101/oj>).

⁽⁷⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2020/1464 z dnia 12 października 2020 r. w sprawie propagowania skutecznych kontroli wywozu broni (Dz.U. L 335 z 13.10.2020, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1464/oj>).

⁽⁸⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2023/2539 z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wsparcia projektu dotyczącego propagowania skutecznych kontroli wywozu broni (Dz.U. L 2023/2539 z 14.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2539/oj>).

- (7) Celem Traktatu o handlu bronią jest zwiększenie przejrzystości i odpowiedzialności w dziedzinie handlu bronią. Unia wspiera – za pośrednictwem specjalnych programów przyjętych na podstawie decyzji Rady 2013/768/WPZiB⁽⁹⁾, (WPZiB) 2017/915⁽¹⁰⁾ i (WPZiB) 2021/2309⁽¹¹⁾ – skuteczne wdrażanie i upowszechnianie Traktatu o handlu bronią. W ramach tych programów pewnej liczbie państw trzecich, które o to wystąpiły, udzielana jest pomoc w zakresie wzmocnienia ich systemów kontroli transferu broni zgodnie z wymogami Traktatu o handlu bronią.
- (8) Ważne jest zatem zapewnienie komplementarności działań informacyjnych i pomocowych przewidzianych w niniejszej decyzji oraz tego rodzaju działań przewidzianych w programach unijnych mających wspierać skuteczne wdrożenie i upowszechnienie Traktatu o handlu bronią. W tym celu powinien działać mechanizm koordynacyjny w formie regularnej wymiany informacji między agencjami wykonawczymi Unii prowadzącymi działania informacyjne w dziedzinie kontroli wywozu broni, a także między tymi agencjami wykonawczymi a Europejską Służbą Działań Zewnętrznych. Ten mechanizm koordynacji będzie obejmował, w stosownych przypadkach, udział ekspertów z innych państw członkowskich.
- (9) W ostatnich latach Unia udzielała również pomocy w usprawnianiu kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania w państwach trzecich. Należy zapewnić skuteczną koordynację między działaniami w ramach projektu przewidzianego w niniejszej decyzji a działaniami dotyczącymi takiej kontroli wywozu.
- (10) Techniczne aspekty wykonania decyzji 2009/1012/WPZiB, 2012/711/WPZiB, (WPZiB) 2015/2309, (WPZiB) 2018/101, (WPZiB) 2020/1464 i (WPZiB) 2023/2539 Rada powierzyła niemieckiemu Federalnemu Urzędowi Gospodarki i Kontroli Eksportu (*Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* – BAFA). Na podstawie decyzji 2013/768/WPZiB, decyzji (WPZiB) 2017/915 i (WPZiB) 2021/2309 BAFA jest również agencją wykonawczą dla projektów wspierających skuteczne wdrażanie Traktatu o handlu bronią. Od 2005 r. BAFA jest zaangażowana w realizację wielu unijnych projektów współpracy w dziedzinie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania. BAFA jest organem właściwym w dziedzinie kontroli wywozu w Niemczech, który zgromadził duży zasób wiedzy ogólnej i fachowej w zakresie działań informacyjnych, dzieląc się ponadto swoimi głównymi kompetencjami z właściwymi organami innych państw.
- (11) Działania wspierane za pośrednictwem niniejszej decyzji przyczyniają się do realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 16 Agendy Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Z myślą o realizacji strategii UE na rzecz zwalczania nielegalnej broni palnej, broni strzeleckiej i lekkiej oraz amunicji do tych rodzajów broni, zatytułowanej „Zabezpieczanie broni, ochrona obywateli”, oraz wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB Unia w dalszym ciągu wspiera projekt dotyczący propagowania skutecznych kontroli wywozu broni.

2. Cel projektu, o którym mowa w ust. 1, jest następujący:

- a) zwiększenie odpowiedzialności i przejrzystości w międzynarodowym handlu bronią konwencjonalną;
- b) ograniczenie ryzyka przenikania broni do nieuprawnionych użytkowników.

Cele określone w akapicie pierwszym niniejszego ustępu osiąga się poprzez transfer wiedzy fachowej mający wspierać dostosowanie do standardów prawnych i operacyjnych Unii i państw członkowskich, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB, ze szczególnym uwzględnieniem krajów kandydujących do Unii.

3. Działania w ramach projektu realizuje się w sposób, który jest uzupełnieniem unijnych projektów pomocowych w dziedzinie kontroli wywozu broni konwencjonalnej i produktów podwójnego zastosowania oraz, w stosownych przypadkach, projektów pomocowych innych darczyńców w dziedzinie kontroli wywozu, a także w synergii z tymi projektami.

⁽⁹⁾ Decyzja Rady 2013/768/WPZiB z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie działań UE wspierających wdrożenie traktatu o handlu bronią w ramach europejskiej strategii bezpieczeństwa (Dz.U. L 341 z 18.12.2013, s. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/768/oj>).

⁽¹⁰⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2017/915 z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie działań informacyjnych Unii wspierających wdrożenie Traktatu o handlu bronią (Dz.U. L 139 z 30.5.2017, s. 38, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/915/oj>).

⁽¹¹⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2021/2309 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie działań informacyjnych Unii wspierających wdrożenie Traktatu o handlu bronią (Dz.U. L 461 z 27.12.2021, s. 78, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2309/oj>).

4. Szczegółowy opis projektu zawarty jest w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

1. Za wykonanie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „Wysokim Przedstawicielem”).
2. Realizację pod względem technicznym projektu, o którym mowa w art. 1, prowadzi niemiecki Federalny Urząd Gospodarki i Kontroli Eksportu (*Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* – BAFA).
3. BAFA wykonuje swoje zadania pod kierownictwem Wysokiego Przedstawiciela. W tym celu Wysoki Przedstawiciel dokonuje niezbędnych ustaleń z BAFA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację finansowanego przez Unię projektu, o którym mowa w art. 1, wynosi 2 100 000,00 EUR.
2. Wydatkami pokrywanymi z kwoty odniesienia określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu Unii.
3. Komisja nadzoruje właściwe zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 2. W tym celu Komisja zawiera niezbędną umowę z BAFA. Umowa ta zawiera zobowiązanie BAFA do zapewnienia wyeksponowania wkładu Unii stosownie do jego wielkości.
4. Komisja podejmuje starania w celu zawarcia umowy, o której mowa w ust. 3, jak najszybciej po wejściu w życie niniejszej decyzji. Komisja informuje Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia umowy.

Artykuł 4

1. Wysoki Przedstawiciel składa Radzie sprawozdania z wykonania niniejszej decyzji na podstawie półrocznych sprawozdań przygotowywanych przez BAFA.
2. Komisja składa sprawozdania z aspektów finansowych projektu, o którym mowa w art. 1.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja traci moc 36 miesięcy po dniu zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 3. Niniejsza decyzja wygasa jednak sześć miesięcy po dniu jej wejścia w życie, jeśli w tym okresie nie zostanie zawarta taka umowa.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 stycznia 2025 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
A. SZŁAPKA

ZAŁĄCZNIK

PROJEKT DOTYCZĄCY PROPAGOWANIA SKUTECZNYCH KONTROLI WYWOZU BRONI

1. Kontekst, cel nadrzędny i cele szczegółowe

Celem nadrzędnym niniejszej decyzji jest promowanie rozliczalności i odpowiedzialności w odniesieniu do legalnego handlu bronią zgodnie ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB, a tym samym przyczynianie się do pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w państwach sąsiadujących z Unią. Celami szczegółowymi niniejszej decyzji są: zwiększenie odpowiedzialności i przejrzystości w międzynarodowym handlu bronią konwencjonalną oraz ograniczenie ryzyka przenikania broni do nieuprawnionych użytkowników – poprzez transfer wiedzy fachowej mający wspierać dostosowanie do standardów prawnych i operacyjnych UE i państw członkowskich, ze szczególnym uwzględnieniem krajów kandydujących do UE i krajów sąsiadujących z UE.

Działanie to powinno mieć na celu zwiększenie skuteczności krajowych systemów wywozu broni w państwach docelowych poprzez zmiany prawne, instytucjonalne i inne istotne zmiany oraz ich dostosowanie do wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB, aby wspierać dostosowanie państw trzecich do unijnych standardów (dorobku prawnego) w zakresie kontroli wywozu broni i najlepsze praktyki we wdrażaniu tych standardów, w tym, w stosownych przypadkach, Traktatu o handlu bronią. W przypadku krajów kandydujących do UE działanie to będzie wspierać ich aspiracje do przystąpienia do UE oraz – jeszcze przed przystąpieniem – partnerstwo z UE i jej państwami członkowskimi w zakresie kontroli wywozu broni.

Dążąc do osiągnięcia tych wyników, należy starać się zapewnić komplementarność i synergie z obecnymi unijnymi projektami pomocowymi na rzecz wdrożenia Traktatu o handlu bronią oraz w dziedzinie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania. Zakres beneficjentów objętych niniejszą decyzją nie powinien pokrywać się z beneficjentami objętymi unijnym projektem działań informacyjnych dotyczących Traktatu o handlu bronią (decyzja Rady (WPZiB) 2021/2309 i zastępująca ją decyzja), z wyjątkiem przypadków uprzednio uzgodnionych przez grupę roboczą COARM.

Aby zrealizować powyższe cele, Unia powinna nadal propagować normy ustanowione we wspólnym stanowisku 2008/944/WPZiB, opierając się na wynikach osiągniętych za pomocą wdrażania wspólnego działania 2008/230/WPZiB i decyzji Rady 2009/1012/WPZiB, 2012/711/WPZiB, (WPZiB) 2015/2309, (WPZiB) 2018/101, (WPZiB) 2020/1464 i (WPZiB) 2023/2539 oraz Traktatu o handlu bronią. W tym celu państwa trzecie będące beneficjentami powinny otrzymać pomoc w, odpowiednio, opracowywaniu, uaktualnianiu i wdrażaniu stosownych środków ustawodawczych, administracyjnych i instytucjonalnych, które wspierają skuteczny system kontroli transferu broni konwencjonalnej.

Wskazana jest także pomoc w szkoleniu urzędników wydających zezwolenia i urzędników egzekwujących przepisy, którzy są odpowiedzialni za przeprowadzanie i egzekwowanie kontroli transferu broni; należy także udzielić wsparcia na rzecz krajowych i regionalnych środków, które propagują przejrzystość i odpowiednią kontrolę wywozu broni konwencjonalnej. Należy ponadto wspierać kontakty z sektorem prywatnym (w tym z przemysłem, instytucjami badawczymi i środowiskiem akademickim), aby zapewnić zgodność z przepisami ustawowymi i wykonawczymi dotyczącymi kontroli transferu broni, ze szczególnym uwzględnieniem wewnętrznych programów na rzecz zgodności.

Ponieważ państwa partnerskie projektu COARM są na różnych etapach pod względem potrzeb w zakresie pomocy technicznej, w projekcie przy opracowywaniu działań informacyjnych stosowane będzie zróżnicowane podejście uwzględniające szczególny charakter współpracy z danym krajem partnerskim.

Krajom partnerskim mającym status kraju kandydującego do UE zaoferuje się w projekcie dostosowane podejście informacyjne, nastawione w większym stopniu na budowanie pamięci instytucjonalnej i samowystarczalność, i w stosownych przypadkach zapewni się większe wsparcie przy dostosowaniu do dorobku prawnego UE w zakresie kontroli wywozu broni.

2. Wybór agencji wykonawczej

Wykonanie niniejszej decyzji powierza się BAFA. W stosownych przypadkach BAFA będzie współpracować z agencjami kontroli wywozu działającymi w państwach członkowskich, właściwymi organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi, ośrodkami analitycznymi, instytucjami badawczymi oraz organizacjami pozarządowymi.

BAFA ma najwięcej doświadczenia w zapewnianiu pomocy związanej z kontrolą wywozu i w prowadzeniu działań informacyjnych. Zgromadziła takie doświadczenie we wszystkich właściwych obszarach kontroli wywozu o znaczeniu strategicznym, zajmując się produktami podwójnego zastosowania związanymi z sektorem CBRN i produktami wojskowymi. Dzięki tym programom i działaniom BAFA zdobyła szczegółową wiedzę na temat systemów kontroli wywozu obowiązujących w większości państw uwzględnionych w niniejszej decyzji Rady.

W odniesieniu do pomocy w zakresie kontroli wywozu broni i działań informacyjnych, BAFA pomyślnie zakończyła wykonywanie decyzji Rady 2009/1012/WPZiB, 2012/711/WPZiB, (WPZiB) 2015/2309, (WPZiB) 2018/101, (WPZiB) 2020/1464 i (WPZiB) 2023/2539. BAFA jest również odpowiedzialna za techniczną realizację programu wspierającego wdrożenie Traktatu o handlu bronią, który to program ustanowiono na mocy decyzji 2013/768/WPZiB, (WPZiB) 2017/915 i (WPZiB) 2021/2309, a także techniczną realizację różnych unijnych projektów P2P w dziedzinie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania, częściowo w tych samych krajach partnerskich co w ramach niniejszej decyzji Rady.

BAFA jest zatem wyjątkowo dobrze przygotowana do rozpoznawania mocnych i słabych punktów systemów kontroli wywozu obowiązujących w państwach, które staną się beneficjentami działań przewidzianych w niniejszej decyzji. Urząd ten może też najskuteczniej doprowadzić do synergii między różnymi programami pomocowymi w zakresie kontroli wywozu broni i programami informacyjnymi, a jednocześnie zapobiegać powielaniu działań. Ma to szczególne znaczenie w przypadku państw beneficjentów, które otrzymały wsparcie w ramach poprzednich unijnych programów współpracy na rzecz wzmocnienia lokalnych zdolności w zakresie stosowania i aktualizacji krajowego systemu kontroli handlu bronią zgodnie z międzynarodowymi standardami i najnowszymi wydarzeniami.

3. Koordynacja z innymi projektami pomocowymi Unii w dziedzinie kontroli wywozu

Opierając się na doświadczeniach płynących z działań informacyjnych, które Unia Europejska prowadziła do tej pory w dziedzinie kontroli wywozu, obejmujących zarówno produkty podwójnego zastosowania, jak i broń konwencjonalną, należy dążyć do osiągnięcia synergii i komplementarności. W stosownych przypadkach można dążyć do synergii w powiązaniu z innymi działaniami finansowanymi z budżetu WPZiB lub innymi działaniami dotyczącymi kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania finansowanymi z instrumentów finansowych Unii innych niż budżet WPZiB. Działania powinny być prowadzone w pełnej zgodzie z ograniczeniami prawnymi i finansowymi dotyczącymi korzystania z odpowiednich instrumentów finansowych Unii.

4. Koordynacja z projektami pomocowymi innych darczyńców w dziedzinie kontroli wywozu

W stosownych przypadkach należy także dążyć do osiągnięcia synergii i komplementarności z projektami pomocowymi innych darczyńców obejmującymi działania informacyjne dotyczące kontroli wywozu. Koordynację z innymi darczyńcami należy prowadzić, w miarę możliwości i w stosownych przypadkach, za każdym razem indywidualnie, aby jak najlepiej wykorzystać synergie i zasoby oraz unikać nakładania się działań.

5. Podejście do państw beneficjentów

Cele projektu będą realizowane poprzez udzielanie pomocy technicznej kilku państwom beneficjentom, które wykazały wolę poprawy swoich norm i usprawnienia praktyk dotyczących kontroli wywozu broni. Podejmowane działania pomocowe oraz oferowany zakres współpracy będą uzależnione od statusu poszczególnych państw beneficjentów, w szczególności od:

- ich kandydatury do członkostwa w Unii, z uwzględnieniem tego, czy dane państwo beneficjent jest oficjalnym bądź potencjalnym kandydatem,
- ich ewentualnego członkostwa lub wniosku o członkostwo w międzynarodowych systemach kontroli wywozu dotyczących transferu broni konwencjonalnej oraz produktów i technologii podwójnego zastosowania,
- ich zdolności jako producenta, importera lub ośrodka handlowego dotyczące handlu konwencjonalnym sprzętem wojskowym i technologiami wojskowymi,
- stopnia zaawansowania istniejącego krajowego systemu kontroli wywozu, ze szczególnym uwzględnieniem postępów poczynionych w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach poprzednich programów współpracy w zakresie kontroli wywozu broni finansowanych przez Unię, oraz
- stanowiska tych państw w odniesieniu do Traktatu o handlu bronią.

Należy dalej rozwijać współpracę z krajami kandydującymi do UE w duchu zróżnicowanego podejścia i z użyciem zestawu narzędzi opisanych poniżej. Współpraca ta będzie koncentrować się na wspieraniu pełnego dostosowania tych krajów do unijnego dorobku prawnego w dziedzinie kontroli wywozu broni oraz do wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB w celu wsparcia procesu ich przystąpienia do UE, z zastrzeżeniem pomiaru postępów. Obejmuje to: osiąganie przez państwa beneficjentów zdolności do budowania pamięci instytucjonalnej i zdobywania samowystarczalności, wzmocnienie ich roli jako podmiotów promujących i dostarczających wiedzę ogólną i fachową w ich regionach, a gdzie to stosowne i możliwe – także w innych regionach, przy jednoczesnym dalszym wspieraniu wymiany informacji i współpracy z ekspertami UE oraz między krajami o podobnym poziomie zaawansowania (również w ramach innych projektów kontroli wywozu).

Te państwa partnerskie powinny zatem nadal uczestniczyć w wydarzeniach regionalnych w swoim regionie geograficznym, a także w spotkaniach poświęconych ocenie. Przy tym zostanie im przyznana pewna liczba specjalnych działań, które w stosownych przypadkach będą zawierać również element mentorski.

6. Państwa beneficjenci

Zakres beneficjentów objętych niniejszą decyzją nie powinien pokrywać się z beneficjentami objętymi unijnym projektem działań informacyjnych dotyczących Traktatu o handlu bronią (decyzja Rady (WPZiB) 2021/2309 i zastępująca ją decyzja), z wyjątkiem przypadków uprzednio uzgodnionych przez grupę roboczą COARM.

Beneficjentami na mocy niniejszej decyzji są:

- a) państwa z Europy Południowo-Wschodniej (Albania, Bośnia i Hercegowina, Republika Macedonii Północnej, Czarnogóra, Serbia i Kosowo (*)),
- b) państwa z Europy Wschodniej i Kaukazu objęte europejską polityką sąsiedztwa (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś (**), Gruzja, Republika Mołdawii),
- c) państwa z Afryki Północnej, państwa położone nad Morzem Śródziemnym i państwa południowego sąsiedztwa objęte europejską polityką sąsiedztwa (Algieria, Egipt, Maroko, Tunezja, Jordania i Liban),
- d) państwa Azji Środkowej (Kazachstan, Tadżykistan, Uzbekistan, Kirgistan, Turkmenistan i Mongolia),
- e) Ukraina.

6.1. Do państw beneficjentów, które są obecnie krajami kandydującymi do UE, należą:

Albania, Bośnia i Hercegowina, Gruzja, Republika Macedonii Północnej, Republika Mołdawii, Czarnogóra, Serbia i Ukraina.

Dla tej grupy w projekcie przewidziano specjalnie opracowane działania opisane w sekcji 7.2.

6.2. Zmiana w wykazie państw beneficjentów

Grupa robocza COARM może, w wyjątkowych przypadkach, po konsultacji z agencją wykonawczą, podjąć decyzję o dodaniu państw do wykazu beneficjentów. Informacje o zmianach powinny być przekazywane w sposób formalny między BAFA a Unią za pośrednictwem przewodniczącego grupy roboczej COARM.

7. Opisy działań

7.1. Działania dla krajów wymagających szczególnej pomocy technicznej

7.1.1. Pomoc indywidualna i zdalna

Projekt przybierze formę warsztatów oferujących poszczególnym państwom beneficjentom – na ich wniosek – pomoc w obszarach o szczególnym znaczeniu krajowym. W warsztatach uczestniczyć będą urzędnicy z państw beneficjentów, w tym urzędnicy szczebla centralnego, urzędnicy wydający zezwolenia i przedstawiciele organów ścigania. W zależności od dokładnych potrzeb i dostępności ekspertów z państw beneficjentów i państw członkowskich wydarzenia te będą co do zasady trwały dwa dni. W razie potrzeby działania te mogą się też odbywać online.

Warsztaty w ramach pomocy indywidualnej będą organizowane głównie na wniosek państw beneficjentów. Poświęcone będą konkretnym kwestiom związanym z kontrolą wywozu broni, które zasygnalizuje państwo beneficjent. Warsztaty mogą dotyczyć m.in. ukierunkowanych krajowych środków budowania zdolności, działań informacyjnych skierowanych do przemysłu (a także ośrodków badawczych lub środowiska akademickiego) oraz krajowych strategii szkoleniowych w dziedzinie kontroli wywozu broni.

Ponadto w stosownych przypadkach w ramach pomocy zdalnej udzielane będzie wsparcie indywidualne (m.in. w formie przeglądów prawnych, konsultacji dotyczących konkretnych przypadków, w tym wsparcia dla oceny technicznej danego produktu itp.).

(*) Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

(**) Udział Białorusi pozostaje zawieszony.

Wiedzą fachową podzielą się eksperci (w tym byli urzędnicy) z krajowych administracji państw członkowskich, przedstawiciele państw, które dostosowały się do wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB, oraz przedstawiciele sektora prywatnego. Przedstawiciele państw beneficjentów mających status kraju kandydującego do UE, którzy otrzymali specjalne przeszkolenie na mocy decyzji (WPZiB) 2020/1464, (WPZiB) 2023/2539 lub niniejszej decyzji, będą mogli działać w charakterze ekspertów regionalnych i w stosownych przypadkach w ramach tego projektu będą dzielić się konkretną fachową wiedzą z innymi państwami beneficjentami.

7.1.2. Działania wielostronne i wymiana wiedzy

Projekt przybierze formę działań wielostronnych z udziałem co najmniej dwóch państw beneficjentów, które są zaangażowane w kwestię będącą przedmiotem wspólnego zainteresowania, w celu wymiany wiedzy, doświadczeń i krajowych podejść w tej konkretnej kwestii. Działania te mogą być organizowane w jednym z państw beneficjentów niniejszej decyzji, w państwie członkowskim lub online.

7.2. Działania dla krajów kandydujących do UE

7.2.1. Szkolenie instruktorów

Projekt będzie miał postać maksymalnie dwóch szkoleń dla instruktorów, które dodatkowo pomogą w budowaniu własnych zdolności krajowych w oparciu o ciągłą realizację podejścia BAFA w zakresie szkolenia instruktorów. Umiejętności zdobyte w ramach tego szkolenia będą obejmować m.in. dydaktykę, transfer wiedzy i specjalne szkolenia w zakresie pamięci instytucjonalnej. Realizując działania opisane w niniejszej decyzji, należy w dalszym ciągu wspierać przeszkolonych instruktorów i zachęcać ich do udziału w działaniach w charakterze podmiotów, które promują lub dostarczają wiedzę ogólną i fachową na szczeblu krajowym, regionalnym, międzyregionalnym i międzynarodowym. W ten sposób ułatwi się także tym państwom beneficjentom przejście od pomocy indywidualnej ku coraz większej autonomii we wdrażaniu strategicznych kontroli handlu na szczeblu krajowym i regionalnym. W stosownych przypadkach udział w jednym lub obu szkoleniach można zaoferować tym dodatkowym państwom beneficjentom, które nie zostały wymienione w sekcji 6.1., zgodnie z ich potrzebami.

7.2.2. Wizyty partnerskie

Projekt będzie wspierał organizację wizyt partnerskich z udziałem co najmniej dwóch państw beneficjentów, które albo są krajami kandydującymi do UE, albo których przedstawiciele ukończyli co najmniej jedno szkolenie dla instruktorów. Działania te należy przygotować tak, aby umożliwić uczestnikom wykorzystanie umiejętności zdobytych podczas szkoleń dla instruktorów oraz dzielenie się – zarówno wzajemnie, jak i z innymi krajami partnerskimi – doświadczeniami i postęпами ich krajów w budowaniu zdolności w zakresie kontroli wywozu broni. Tematykę wizyt będą ustalać organizujące je kraje partnerskie, a agencja wykonawcza zapewni przede wszystkim informacje zwrotne i wsparcie logistyczne.

7.2.3. Środki budowania zdolności instytucjonalnych

Projekt będzie również wspierał państwa beneficjentów, których przedstawiciele ukończyli co najmniej jedno szkolenie dla instruktorów w zakresie samoorganizacji i realizacji krajowych szkoleń i działań informacyjnych. Może to obejmować m.in. działania informacyjne adresowane do przemysłu lub środowiska akademickiego oraz szkolenia dla urzędników wydających zezwolenia lub urzędników celnych. Tematykę szkoleń i działań ustalą same państwa beneficjenci, a agencja wykonawcza zapewni elementy mentorskie oraz, w stosownych przypadkach, dodatkową fachową wiedzę, jak opisano w sekcji 7.1.1.

7.2.4. Działania krajowe i wielostronne

Projekt obejmie działania krajowe i wielostronne, których formę i specjalistyczny charakter opisano w sekcji 7.1.1. Te działania będą jednak miały konkretnie na celu wspieranie ściślejszego dostosowania przepisów do dorobku prawnego UE w zakresie kontroli wywozu broni w krajach kandydujących do UE.

7.2.5. Wspólne konferencje

Projekt ten będzie wspierał wspólne konferencje dla wszystkich krajów kandydujących do UE. Konferencje te będą stanowić forum dla dyskusji na wysokim szczeblu, wymiany informacji i możliwości szkoleniowych. Wiedzą fachową podzielą się eksperci (w tym byli urzędnicy) z krajowych administracji państw członkowskich, przedstawiciele państw, które dostosowały się do wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB, a także przedstawiciele sektora prywatnego.

W stosownych przypadkach można zaprosić dodatkowe kraje będące beneficjentami projektu, które nie zostały wymienione w sekcji 6.1.

7.3. Działania dla wszystkich krajów partnerskich

7.3.1. Warsztaty regionalne

W ramach projektu odbędą się dwa dwudniowe warsztaty regionalne lub międzyregionalne, które obejmą szkolenia teoretyczne i praktyczne, jak również będą stanowić okazję do dialogu i wymiany informacji służących m.in. scaleniu podejść regionalnych w odpowiednich dziedzinach kontroli wywozu broni konwencjonalnej.

W warsztatach uczestniczyć będą m.in. urzędnicy rządowi z odnośnych państw beneficjentów. W stosownych przypadkach można również zapraszać m.in. przedstawicieli parlamentów narodowych, przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego. Fachową wiedzę na warsztatach zapewnią eksperci, jak określono w sekcji 7.1.1.

Warsztaty mogą odbywać się na terenie państwa beneficjenta lub w innym kraju i mogą mieć format szkolenia bezpośredniego, online lub hybrydowego (przy wsparciu udziału osobistego i online w tym samym czasie), stosownie do przypadku.

7.3.2. Spotkanie poświęcone ocenie końcowej

W celu dokonania oceny i przeglądu wpływu działań prowadzonych na mocy niniejszej decyzji zorganizowane zostanie spotkanie poświęcone ocenie końcowej, które odbędzie się online lub w formie hybrydowej. W spotkaniu poświęconym ocenie końcowej wezmą udział wszystkie państwa beneficjenci. Jeżeli będzie to wykonalne, wydarzenie odbędzie się równoległe z posiedzeniem grupy roboczej COARM w Brukseli, aby umożliwić szeroki osobisty udział przedstawicieli państw członkowskich.

8. Rezultaty projektu i wskaźniki realizacji projektów

W ocenie rezultatów projektu uwzględnione zostaną następujące kwestie:

8.1. Indywidualna ocena państw beneficjentów

Co roku, począwszy od lutego 2026 r., BAFA będzie przekazywać Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych i Komisji zaktualizowane sprawozdania z postępów na temat każdego z państw beneficjentów. Sprawozdania będą zawierać podsumowanie działań podejmowanych w państwach beneficjentach w czasie obowiązywania niniejszej decyzji oraz ocenę i opis zdolności danego państwa beneficjenta w zakresie kontroli transferu broni na podstawie informacji dostępnych BAFA, a także, w stosownych przypadkach, informacje wymienione w sekcji 8.2.

8.2. Ocena skutków i informacje, które należy uwzględnić w sprawozdaniach

Wpływ działań podejmowanych w ramach tego projektu na mocy niniejszej decyzji na państwa beneficjentów należy ocenić po jego realizacji, nie później niż sześć miesięcy po wygaśnięciu decyzji. Ocenę skutków przeprowadzi BAFA, we współpracy z Europejską Służbą Działań Zewnętrznych oraz – w stosownych przypadkach – z delegaturami Unii w państwach beneficjentach i z innymi właściwymi zainteresowanymi podmiotami.

Dlatego aby umożliwić ocenę postępów, w sprawozdaniach wymienionych w sekcji 8.1. należy zawrzeć także następujące informacje:

- istnienie i funkcjonowanie systemu kontroli wywozu oraz prawodawstwa mającego na celu kontrolę wywozu technologii i sprzętu ujętych w unijnym wspólnym wykazie uzbrojenia,
- zdolność do oceny indywidualnych wniosków o wydanie pozwolenia na wywóz według kryteriów określonych we wspólnym stanowisku 2008/944/WPZiB,
- zakres kontroli (obejmujący wywóz, pośrednictwo, tranzyt i przeładunek, niematerialne transfery oprogramowania i technologii),
- wymiana informacji (o pozwoleniach na wywóz i odmowach) z innymi państwami,
- kontrola ostatecznego przeznaczenia lub certyfikatu użytkownika końcowego podczas oceny wniosków,
- publikacja rocznego sprawozdania na temat wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego oraz innych sprawozdań (na użytek np. rejestru ONZ, rocznego sprawozdania dotyczącego Traktatu o handlu bronią, porozumienia z Wassenaar, OBWE i sprawozdań dla parlamentów krajowych),
- informacje na temat egzekwowania przepisów, jeśli informacje takie są dostępne,
- informacje, czy dane państwo beneficjent oficjalnie dostosowało się lub zamierza dostosować się do wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB.

9. Wyeksponowanie działań Unii

BAFA przyjmie wszelkie stosowne środki w celu wyeksponowania faktu, że działanie jest finansowane przez Unię. Środki takie będą wdrażane zgodnie z opublikowanym przez Komisję Europejską podręcznikiem „Informowanie o działaniach zewnętrznych Unii i ich eksponowanie”. BAFA zapewni zatem wyeksponowanie wkładu Unii poprzez odpowiednie logo i działania promocyjne, podkreślając rolę odgrywaną przez Unię i popularyzując informacje na temat przyczyn przyjęcia niniejszej decyzji oraz wspierania niniejszej decyzji przez Unię, a także rezultatów tego wsparcia. Na materiałach przygotowywanych w ramach projektu w widocznym miejscu umieszczana będzie flaga Unii zgodnie z odpowiednimi unijnymi wytycznymi, a także logo „Program EU P2P w zakresie kontroli wywozu” („EU P2P export control programme”). W spotkaniach organizowanych w państwach trzecich powinny brać udział delegatury Unii, aby zwiększyć polityczne działania następcze i wyeksponowanie wkładu.

Z uwagi na fakt, że planowane działania znacznie różnią się zakresem i charakterem, zależnie od dostępności i użyteczności można zastosować zestaw narzędzi promocyjnych obejmujących: tradycyjne media, strony internetowe, media społecznościowe, materiały informacyjne i promocyjne (w tym odpowiednio infografiki, ulotki, biuletyny, komunikaty prasowe i inne materiały). Realizowane w ramach projektu publikacje i spotkania o charakterze publicznym będą odpowiednio oznaczane logo.

10. Czas realizacji

Szacunkowy całkowity czas trwania projektu wynosi 36 miesięcy.
